

## ประวัติความเป็นมา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

Office of the Basic Education Commission (OBEC)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔๓ ได้บัญญัติสิทธิและเสรีภาพ ด้านการศึกษาของปวงชนชาวไทยไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่า” และในบทเฉพาะกาลมาตรา ๓๓๕(๓) ได้กำหนดให้รัฐจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่น้อยกว่าสิบสองปี ภายในเวลาห้าปีหลังจากรัฐธรรมนูญประกาศใช้ ดังนั้น รัฐจะต้องดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ และต้องเตรียมการให้พร้อมที่จะจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๒ ปี อย่างทั่วถึง มีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่า พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ ซึ่งถือเป็นกฎหมายการศึกษาฉบับแรกของไทยที่กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชนชาวไทย ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ มาตรา ๑๐ ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า ๑๒ ปี ต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่า”

เพื่อเป็นการตอบสนองตามเจตนารมณ์ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา และกรมวิชาการ จึงเป็นหน่วยงานที่ต้องมารวมกัน เป็นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๒ ปี ทั้งนี้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๐ ตอนที่ ๖๒ ก วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๔๖ และกฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๐ ตอนที่ ๖๓ ก วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นหน่วยงาน ประจำภูมิภาคทั่วประเทศ ๒๒๕ เขต เพื่อจัดระบบและกระจายอำนาจการจัดการศึกษาในประเทศไทยให้ครอบคลุมมากขึ้น แบ่งเป็น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ๑๘๓ เขต บริหารและจัดการศึกษาขั้น พื้นฐานระดับประถมศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน ๔๒ เขต บริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา และหน่วยงานในส่วนกลาง รวม ๒๒ หน่วยงาน ได้แก่

สำนักอำนวยการ

สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักการคลังและสินทรัพย์

สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน

สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ

สำนักทดสอบทางการศึกษา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน  
สำนักพัฒนาการศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้  
หน่วยตรวจสอบภายใน  
กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร  
สถาบันภาษาอังกฤษ  
สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย  
ศูนย์พัฒนาการนิเทศและเร่งรัดคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน  
ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน  
สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ  
ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล  
ศูนย์บริหารโครงการพัฒนาโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย

#### รายนามเลขาธิการ

๑. ดร.คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา
๒. ดร.พรนิภา ลิ้มปวยอิม
๓. ดร.คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา
๔. ดร.ชินภัทร ภูมิรัตน
๕. นายอภิชาติ จีระวุฒิ
๖. ดร.กมล รอดคล้าย
๗. นายการุณ สกุลประดิษฐ์

#### วาระการดำรงตำแหน่ง

- พ.ศ. ๒๕๔๗ - พ.ศ. ๒๕๔๗  
พ.ศ. ๒๕๔๗ - พ.ศ. ๒๕๔๙  
พ.ศ. ๒๕๔๙ - พ.ศ. ๒๕๕๒  
พ.ศ. ๒๕๕๒ - พ.ศ. ๒๕๕๖  
พ.ศ. ๒๕๕๖ - พ.ศ. ๒๕๕๗  
พ.ศ. ๒๕๕๗ - พ.ศ. ๒๕๕๘  
พ.ศ. ๒๕๕๗ - ปัจจุบัน